

Llei 19/2012, de l'11 d'octubre, qualificada de modificació de la Llei 16/2008, del 3 d'octubre, qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre del 1998

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 11 d'octubre del 2012 ha aprovat la següent:

Llei 19/2012, de l'11 d'octubre, qualificada de modificació de la Llei 16/2008, del 3 d'octubre, qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre del 1998

Exposició de motius

L'adequació de les normes penals als tractats internacionals signats o ratificats per Andorra així com a les recomanacions del Grup d'Estats contra la Corrupció (GRECO) han obligat a fer una modificació puntual del Codi penal en certs articles per adaptar la normativa esmentada a les necessitats d'homologació internacional del nostre Estat, en especial en matèria de corrupció i finançament del terrorisme. Igualment, s'han evidenciat com a necessàries certes modificacions del Codi de procediment penal per adequar-lo als tractats i les recomanacions esmentats.

Aquesta Llei inclou també altres modificacions puntuals del Codi de procediment penal vigent, amb la finalitat de completar i adaptar la redacció d'alguns articles per fer-lo més segur en la seva aplicació i més garantista dels drets fonamentals dels ciutadans.

Article 1

Modificació de l'apartat 1 de l'article 16

Es modifica l'apartat 1 de l'article 16 de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre del 1998, modificada per la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional, del 29 de desembre del 2000, per la Llei 10/2005, del 21 de febrer, qualificada de modificació del Codi de

procediment penal, per la Llei 16/2008, del 3 d'octubre, qualificada de modificació de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal i per la Llei 87/2010, del 18 de novembre, qualificada de modificació de diferents textos en l'àmbit penal en relació a l'assistència lletrada (d'ara endavant Codi de procediment penal), que queda redactat com segueix:

“1. L'acció penal derivada dels delictes o contravencions penals a què fan referència els articles 158, 168, 179.2, 193, 232 i 515 del Codi penal, requereix la denúncia prèvia o la querrela prèvia de la persona ofesa, del seu representant legal o en els supòsits establerts, del Ministeri Fiscal, que haurà de ponderar els interessos concurrents. L'exercici de l'acció penal per part dels perjudicats comporta els mateixos requisits que per als delictes perseguibles d'ofici a què fa referència l'article 14 anterior.

En aquests delictes, de caràcter semi-públic, el perdó de l'ofès no extingeix l'acció ni la responsabilitat penal.”

Article 2

Modificació de l'article 42

Es modifica l'article 42 del Codi de procediment penal, que queda redactat com segueix:

“Article 42

1. Acabada la instrucció de les diligències, el batlle ha d'adoptar un dels acords següents:

a) Arxivar la denúncia, no admetre la querrela o decretar l'arxiu de les diligències practicades.

b) Decretar el sobreseïment provisional d'acord amb el que disposen els articles 126 i següents del present Codi.

c) Ordenar la incoació de sumari, si el fet revesteix caràcter de delicte, o inhibir-se a favor del Tribunal Unipersonal del batlle, si es considera contravenció penal.

2. Si el batlle instructor considera que a la persona encausada li és aplicable una excusa absolutòria que l'exoneri de responsabilitat penal, pot, després de l'informe previ del Ministeri Fiscal, dictar aute motivat que declari la manca de responsabilitat penal i decreti l'arxiu de les diligències practicades, sense perjudici

de la responsabilitat civil derivada dels fets, que ha de ser resolta per la jurisdicció civil. Contra la decisió esmentada es pot formular recurs d'apel·lació d'acord amb el que disposa l'article 194.”

Article 3

Modificació de l'article 108

Es modifica l'article 108 del Codi de procediment penal, que queda redactat com segueix:

“Article 108

El termini de presó provisional o d'arrest provisional amb control monitoritzat o sense no pot excedir quatre mesos.

No obstant això, el batlle competent pot, mitjançant resolució raonada, prorrogar aquest termini pel mateix temps, transcorregut el qual s'ha d'acordar preceptivament la llibertat provisional si es tracta de delictes menors. En cas de delictes majors, i únicament pel que fa a la situació de presó provisional, les pròrrogues són de quatre mesos i no n'hi pot haver més de dues. En el cas de causes seguides pels delictes d'homicidi, d'assassinat, de tortura, d'esclavatge, d'agressió o abús sexuals, de tràfic de drogues, de segrest, de tràfic d'infants, de tràfic il·legal, d'armes, de proxenetisme, de terrorisme, de finançament del terrorisme, de blanqueig de diners o valors, d'associació per atemptar contra el Principat o contra l'ordre constitucional i pels delictes contra la comunitat internacional hi cap una tercera pròrroga. A petició del Ministeri Fiscal i atesa l'especial gravetat dels delictes perseguits, hi cap una quarta pròrroga de forma excepcional.

En tot cas, el termini de presó provisional no pot excedir la meitat de la pena màxima assenyalada al Codi penal pel delicte o pels delictes pels quals s'ha processat, tenint en compte el sistema d'acumulació de penes i el termini d'arrest no pot excedir els vuit mesos.

Tramesa la causa al tribunal jutgador, el termini de presó preventiva no pot excedir els sis mesos en cas de delictes menors i els dotze mesos en cas de delictes majors a partir de la notificació de l'aute de conclusió i, en tot cas, s'ha d'acordar preceptivament la llibertat provisional quan el termini de presó provisional arribi a la meitat de la pena màxima assenyalada al Codi penal per al delicte o

per als delictes pels quals s'ha processat, tenint en compte el sistema d'acumulació de penes o, a aquella sol·licitada pel Ministeri Fiscal o per l'acusació particular en els escrits de qualificació provisional respectius.

Si es produeix apel·lació, el termini de presó preventiva no pot excedir els divuit mesos a partir de la notificació de la sentència i, en tot cas, s'ha d'acordar preceptivament la llibertat provisional quan el termini de presó provisional arribi al de la pena imposada pel tribunal de primera instància.

Si sobrevé la demència de la persona encausada que es troba en situació de presó o d'arrest provisionals després de cometre el delicte, el batlle o el tribunal han de disposar el seu ingrés en un establiment adequat, del qual ha de sortir quan s'obtingui l'alta mèdica havent-ne informat prèviament l'autoritat judicial, per continuar en la mateixa situació processal anterior. L'internament suspèn els terminis establerts per a la presó i l'arrest provisionals, sense perjudici que pugui ser tingut en compte posteriorment per a l'abonament de la pena de presó o d'arrest. Contra la decisió d'internament adoptada pel batlle instructor o el tribunal es pot interposar recurs, d'acord amb el que disposen respectivament els articles 194 i 195 i següents.”

Article 4

Modificació de l'apartat a) de l'article 123

Es modifica l'apartat a) de l'article 123 del Codi de procediment penal, que queda redactat com segueix:

“a) la pràctica de diligències sumarians que:

- no hagi estat possible proposar en fase d'instrucció;
- hagin estat denegades improcedentment tot i haver estat proposades en fase d'instrucció;
- s'hagin admès i no s'hagin practicat per causes no atribuïbles a la persona sol·licitant.”

Article 5

Modificació de l'apartat 2 de l'article 128

Es modifica l'apartat 2 de l'article 128 del Codi de procediment penal, que queda redactat com segueix:

“2. Quan, comprovat el fet criminal, no apareguin indicis amb abast per determinar-ne els autors o els còmplices.”

Article 6

Modificació de l'article 132

Es modifica l'article 132 del Codi de procediment penal, que queda redactat com segueix:

“Article 132

Qualificada la causa pel fiscal, es trasllada a les parts perquè en el termini de quinze dies l'acusació particular i l'actor civil, si és el cas, formulin l'escrit de qualificació. La manca de presentació dins el termini referit comporta el desistiment de l'acció penal i de l'acció civil en el procés penal amb la pèrdua de la qualitat de part. Transcorregut el termini esmentat i traslladada la qualificació provisional de l'acusació particular i de l'actor civil, els defensors dels processats i les terceres persones civilment responsables han de formular l'escrit de qualificació corresponent en el termini de trenta dies, acompanyat de les còpies corresponents per al Ministeri Fiscal i les altres parts.

Als escrits de qualificació s'han d'esmentar:

1. Els fets que es considerin provats.
2. La seva qualificació jurídica.
3. Les persones que es consideren responsables penals, el seu grau de participació i les circumstàncies eximentes o modificatives de la responsabilitat penal que les afectin.
4. L'absolució o la pena que se sol·liciti, llevat del cas de l'actor o el responsable civil.
5. Les persones que es considerin responsables civils del delicte i la proporció interna de responsabilitat de cadascuna.
6. Les reclamacions civils que s'efectuïn.
7. Les proves que se sol·licitin.”

Article 7

Modificació de l'article 133

Es modifica l'article 133 del Codi de procediment penal, que queda redactat com segueix:

“Article 133

Fins al moment de l'inici de les sessions del judici oral, a instància de les parts, es poden proposar testimonis i incorporar-se a la causa documents, informes i certificacions sempre que no s'hagin pogut proposar amb anterioritat o que corresponguin a elements o circumstàncies sobrevinguts amb posterioritat a la data de conclusió del sumari.”

Article 8

Modificació de l'article 163

Es modifica l'article 163 del Codi de procediment penal, que queda redactat com segueix:

“Article 163

Els delictes menors i les contravencions penals poden ser jutjats pel procediment d'ordenança penal sempre que el procediment no se segueixi, a més, per un delicte major.

També es pot fer ús del procediment d'ordenança penal quan, a més de resoldre sobre la responsabilitat penal, s'ha de resoldre sobre la responsabilitat civil derivada de la infracció penal. En aquest supòsit, si no se'n pot fer pronunciament en el mateix acte, la qüestió ha de ser resolta en període d'execució de sentència, en què es determinen els responsables civils, el grau de responsabilitat i els quàntums indemnitzatoris. Per garantir el dret a la defensa, en matèria de delictes menors, s'ha d'atribuir advocat d'ofici al responsable penal si no n'ha nomenat, i també, sempre que s'aculli al torn de benefici de pobresa, a qualsevol altra persona contra la qual es dirigeixi l'acció civil derivada del delicte.

En cas que es faci ús de l'ordenança penal en el moment en què un detingut és posat a disposició judicial i abans de prendre-li declaració, en lloc de l'advocat d'ofici actua l'advocat de guàrdia.”

Article 9

Modificació de l'article 194

Es modifica l'article 194 del Codi de procediment penal, que queda redactat com segueix:

“Article 194

Contra la resolució del batlle instructor que ordena l'arxiu de les diligències, que desestima la denúncia o la querella, que estima la querella que hagi estat impugnada al·legant vicis de capacitat

de la part querellant, que decreta el secret total de les diligències prèvies o del sumari, que decreta el sobreseïment, que acorda o denega la presó o la llibertat provisional, o qualsevol mesura preventiva de caràcter personal o econòmic, o que denega el processament, s'hi pot interposar recurs d'apel·lació en el termini dels cinc dies següents a la notificació, davant el Tribunal de Corts. El magistrat designat l'admet a un sol efecte i, oït per escrit el Ministeri Fiscal i les parts dins el termini de deu dies, resol en un altre termini de deu dies tant si han emès l'informe com si no ho han fet.”

Article 10

Modificació de l'article 198

Es modifica l'article 198 del Codi de procediment penal, que queda redactat com segueix:

“Article 198

El recurs d'apel·lació té efectes suspensius respecte a l'objecte del mateix recurs.

Això no obstant, la persona condemnada continua en la mateixa situació quant a la presó provisional o les condicions que afectin la seva llibertat provisional, o pel que fa a les mesures d'assegurament reals o de la responsabilitat civil, i en tot moment el tribunal competent per entendre del recurs pot modificar aquesta situació, d'ofici o a instància de part, i també pot adoptar les mesures provisionals adequades per garantir el compliment de les obligacions civils que se'n puguin deduir, i acordar provisions a la víctima d'acord amb el que disposa l'article 118.

En cas de diversos condemnats penalment en una causa, el recurs de l'un no afecta la situació dels altres, els quals no es consideren part recorreguda.”

Article 11

Modificació de l'article 200

Es modifica l'article 200 del Codi de procediment penal, que queda redactat com segueix:

“Article 200

Interposat el recurs, el tribunal que ha dictat la resolució contra la qual es recorre remet la totalitat dels autes al tribunal competent, entrega una còpia del recurs al Ministeri Fiscal i a les altres

parts, i els cita perquè en el termini de quinze dies compareguin davant el tribunal competent.

Dins el termini de la citació el Ministeri Fiscal i les altres parts poden oposar-se al recurs i a les proves sol·licitades davant el mateix tribunal competent.”

Article 12

Modificació de l'article 209

Es modifica l'article 209 del Codi de procediment penal, que queda redactat com segueix:

“Article 209

1. Quan es tracti de penes privatives de llibertat superiors a un mes complertes a Andorra, el tribunal pot, d'ofici o a proposta del director del Centre Penitenciari, després d'informe previ del Ministeri Fiscal, acordar una reducció de pena per bona conducta i col·laboració del pres en les activitats del Centre. Aquesta reducció no pot ser superior a 2,5 dies per mes de presó ferma o d'arrest complert en centre penitenciari calculats sobre la pena ferma imposada.

2. Els tribunals poden retirar totalment o parcialment, d'ofici o a demanda del director del Centre Penitenciari o del Ministeri Fiscal, la reducció acordada en cas d'infracció posterior del condemnat a les normes penitenciàries, o en cas de mala conducta.

3. No es pot interposar recurs contra les resolucions dictades en aquesta matèria.”

Article 13

Modificació de l'article 224

Es modifica l'article 224 del Codi de procediment penal, que queda redactat com segueix:

“Article 224

La semilibertat permet a les persones preses i a les condemnades a arrest domiciliari amb o sense control monitoritzat, fora del Centre Penitenciari o del domicili i sense vigilància contínua durant el dia, de treballar sigui com a assalariades sigui pel seu propi compte, de seguir un tractament mèdic o cursos d'estudis o bé, amb llur acord, d'efectuar treballs d'interès públic, amb obligació de reintegrar-se després del treball o l'activitat al Centre Penitenciari o al seu domicili, si ho decideix així el tribunal.

Si es volen adoptar mesures de control monitoritzat cal el consentiment previ de la persona interessada. Les despeses telefòniques o d'una altra mena generades van a càrrec de la persona condemnada, llevat del cas que no disposi de recursos econòmics suficients.”

Article 14

Modificació de l'article 230

Es modifica l'article 230 del Codi de procediment penal, que queda redactat com segueix:

“Article 230

La persona condemnada que, en període d'execució de sentència, hagi complert almenys les dues terceres parts de la pena de presó ferma, després d'haver-se aplicat els beneficis de l'article 209 si és el cas, pot sol·licitar acollir-se al règim de semilibertat amb control monitoritzat o sense, per un termini igual a la durada de la pena que li quedi per complir, amb independència del que disposa l'article 229. El present article també s'aplica a les persones que hagin vist substituïda la pena de presó ferma per la d'arrest domiciliari amb o sense control monitoritzat d'acord amb l'article 210.

Acordada la semilibertat pel tribunal en compliment del present article o de l'article 229, i transcorreguda la meitat del termini previst per a la semilibertat, el tribunal, d'ofici o a instància del pres, pot acordar-ne la llibertat condicional per un termini igual a la durada de la pena que li quedi per complir.

Els tribunals poden atorgar igualment la llibertat condicional a la persona condemnada, tant si ha estat expulsada com si no ho ha estat, quan hagi complert les cinc sisenes parts de la pena de presó ferma imposada en la sentència, o del rèssec resultant després de l'aplicació del benefici establert a l'article 209 i amb independència de si la pena de presó ha estat substituïda per la d'arrest domiciliari prevista a l'article 210. Aquest benefici també és aplicable a les penes d'arrest.”

Disposició final primera

Es delega el Govern perquè, en el termini màxim de tres mesos des de la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei, publiqui al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra el text corresponent del

Codi de procediment penal, del 10 de desembre del 1998, incloent-hi totes les modificacions aportades fins avui.

Disposició final segona

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 11 d'octubre del 2012

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

<i>François Hollande</i> President de la République Française Copríncep d'Andorra	<i>Joan Enric Vives Sicília</i> Bisbe d'Urgell <i>Copríncep d'Andorra</i>
--	---

Sentències del Tribunal Constitucional

Causa 2012-6-RE

Número de registre 85-2012. Recurs d'empara

Sentència del 5 de novembre del 2012

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 17 de febrer del 2012, per la representació processal de la Sra. Laura Rossell Soler, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la providència del 15 de desembre del 2011, dictada pel president de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, i contra l'aute del 25 de gener del 2012, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en diverses de les seves manifestacions recollides a l'article 10 de la Constitució i, atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti aquest recurs d'empara, que acordi l'execució de la sentència del Tribunal Constitucional en els termes sol·licitats en l'escrit del 21 d'octubre del 2011, que condemni l'altra part al pagament de les costes processals i que declari la responsabilitat de l'Estat pel mal funcionament de l'Administració de Justícia;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 21 de març del 2012;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 7 de setembre del 2012, que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, el recurs d'empara 2012-6-RE;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat, el 25 de setembre del 2012, per la representació processal de la recurrent;

Vist l'escrit de conclusions presentat pel Ministeri Fiscal;

Vista la renúncia a presentar conclusions per la part recurrent;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Carles Viver Pi-Sunyer;

Antecedents

Primer

La Sra. Laura Rossell Soler per tal com va considerar que havia estat víctima d'una ingerència en els seus drets fonamentals per la pràctica d'una intervenció telefònica realitzada en el marc d'un expedient administratiu sancionador, promogut pel Comú de Sant Julià de Lòria, després dels tràmits escaients, va presentar un recurs d'empara constitucional.

Segon

El 3 d'octubre del 2011, en el marc de la causa 2011-12-RE, el Tribunal Constitucional va declarar la vulneració del dret a la intimitat, reconegut a l'article 14 de la Constitució, de la Sra. Laura Rossell Soler en relació amb el seu dret al secret de les comunicacions, reconegut a l'article 15 de la mateixa norma.

Tercer

El 13 d'octubre del 2011, el president de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, mitjançant providència, va acordar, d'acord amb el punt sisè de la sentència esmentada, procedir a la destrucció de la informació que vulnerava els drets fonamentals esmentats i que es trobava en les actuacions d'aquella causa.

Quart

El 21 d'octubre del 2011, la representació processal de la Sra. Laura Rossell Soler va presentar un escrit en què sol·licitava que es requerís totes les persones que citava i que haguessin pogut tenir còpia del registre de trucades de la recurrent amb l'objectiu d'obtenir la reparació plena en els drets vulnerats, és a dir, que tots aquests documents fossin destruïts.

Cinquè

El 15 de desembre del 2011, el president de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, mitjançant providència, es va declarar incompetent per a l'execució